

№446, 22-dekabr, 2021 y.

**COVID
19**

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2021 y. 21-dekabr holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	275 793 647	(+ 558 206)
Sog'ayganlar soni	-	247 398 215	(+ 591 276)
Vafot etganlar soni	-	5 376 935	(+ 5 433)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	52 059 667	(+ 143 530)
	Hindiston	-	34 752 164	(+ 5 326)
	Braziliya	-	22 215 856	(+ 2 094)
	Buyuk Britaniya	-	11 453 121	(+ 91 743)
	Rossiya	-	10 241 812	(+ 27 022)
	Turkiya	-	9 189 881	(+ 18 762)
	Fransiya	-	8 640 924	(+ 15 075)
	Germaniya	-	6 834 446	(+ 21 710)
	Eron	-	6 173 369	(+ 2 390)
	O'zbekiston	-	197 392	(+ 124)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

O'zbekistonda COVID-19 qarshi vaksinatsiya bo'yicha hisobot

2021 y. 20-dekabr holatiga ko'ra

Hududlar	Jami emlanganlar soni	Bir kunda emlanganlar soni
Qoraqalpog'iston Respublikasi	1 948 163	8 655
Andijon viloyati	3 562 515	19 201
Buxoro viloyati	2 114 565	8 905
Jizzax viloyati	1 375 068	3 662
Qashqadaryo viloyati	2 845 927	11 488
Navoiy viloyati	1 268 984	3 922
Namangan viloyati	3 604 692	13 859
Samarqand viloyati	4 357 281	40 142
Surxondaryo viloyati	3 022 630	12 893
Sirdaryo viloyati	835 464	1 997
Toshkent viloyati	3 566 433	18 224
Farg'ona viloyati	4 112 807	19 958
Xorazm viloyati	2 272 240	10 519
Toshkent sh.	2 659 727	25 607
Jami	37 546 496	199 032

Manba: SSV matbuot kotibi // <https://t.me/ssvmatbuotkotibi>

JSST COVID-19 vaksinasining kuchaytiruvchi dozasi kimlarga berilishi haqida ma'lum qildi

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) katta tadqiqotchisi Sumiya Svaminatan immuniteti zaif odamlarni yangi koronavirus infeksiyasiga qarshi preparatlarni qabul qilishga chaqirmoqda. Uning so'zlariga ko'ra, to'liq sog'lom insonlarga kuchaytiruvchi dozalar shart emas [2].

“Menimcha, hamma kuchaytiruvchi doza qancha va qachon kerakligini bilishni istaydi, ammo bu bizga ham noma'lum. Chunki ko'p omillar mavjud- bulardan biri vakcina turi. Har bir vakcina o'z ta'siriga ega va doimiy kuzatuv og'ir kasallik va qayta infeksiyaga qarshi vaktsinalarning samaradorligi haqida ma'lumot beradi”, dedi u.

Virusning shtammlari, shu jumladan tezroq tarqaladigan yangi variantlarning paydo bo'lishi tananing himoyasiga ta'sir qiladi, deya qo'shimcha qildi Svaminatan. Shuningdek, uchinchi vakcina zarurati har bir insonning biologik xususiyatlariga, uning immun tizimining himoya qobiliyatiga va birga keladigan kasalliklarning mavjudligiga bog'liq.

“Shu sababli biz o'z tavsiyalarimizni berganimizda, ushbu omillarning barchasini hisobga olishimiz kerak. Vakcina bo'yicha strategik ekspertlar guruhi (SAGE) vaziyatni diqqat bilan kuzatib boradi va emlashdan keyin taxminan olti oy so'ng vakcina samaradorligi biroz pasayganligi haqida dalillar mavjud"- deb qo'shimcha qildi Svaminathan [3].

JSST hozirda Svaminatan faqat immuniteti zaif insonlar uchun kuchaytiruvchi dozalarni tavsiya qilishini kelajakda sog'lom odamlar uchun grippga qarshi bo'lgani kabi, doimiy revaksinatsiya zarurligini to'g'risida ma'lumotlar mavjud emas.

Yevropa Ittifoqi koronavirusga qarshi beshinchi vaksinani tasdiqladi

Yevropa Komissiyasi Amerikaning Novavax kompaniyasining COVID-19 ga qarshi vaksinasini Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida favqulodda foydalanish uchun tasdiqladi. Tasdiqlangan vakcina 18 yoshdan oshgan fuqarolarni emlash uchun qo'llaniladi. Novavax tomonidan ishlab chiqarilgan preparat Yevropa Ittifoqida COVID-19 ga qarshi foydalanish uchun tasdiqlangan beshinchi vakcina bo'ldi [4, 5].

Yevropa Komissiyasining qarori oldidan Yevropa dorilar agentligi (EMA) tavsiyasi berilgan. "Ehtiyotkorlik bilan baholashdan so'ng, EMA Inson dori-darmonlari qo'mitasi vakcina ma'lumotlari ishonchli va Yevropa Ittifoqining samaradorlik, xavfsizlik va sifat mezonlariga javob beradi degan konsensusga erishdi", dedi regulyator bayonotida.

Preparatni o'rganishning uchinchi bosqichida 30 mingga yaqin bemorlarda 90% umumiy samaradorlikni ko'rsatdi, ammo uning mutatsiyalari koronavirusning asl virusga nisbatan ta'sir ko'rsatib, yangi shtammlariga ziflashdi [6].

Novavaxning ishlab chiqarish texnologiyasi boshqa tasdiqlangan koronavirus vaktsinalaridan farq qiladi. U laboratoriyada ko'paytiriladigan koronavirus yuzasidagi boshqoq oqsillari zarralariga asoslangan. Bunday preparat bilan emlangan odamning immun tizimi oqsil bilan aloqa qilish orqali himoya reaksiyasini hosil qiladi. Dori birinchi

navbatda kam rivojlangan mamlakatlarni vakcina bilan ta'minlashga yordam berishi kutilmoqda, chunki uni saqlash juda past haroratlarni talab qilmaydi, bu esa, masalan, G'arbda keng tarqalgan mRNK vaktsinalarini tashishni talab qiladi.

Moderna koronavirusning “Omikron” shtammiga qarshi vaksinasining kuchaytiruvchi dozasi samaradorligi haqida ma’lumot berdi

Moderna vaksinasining 50 mikrogramm (mkg) kuchaytiruvchi dozasi koronavirusning Omikron shtammidan kelib chiqqan antitanalarni 37 baravarga oshiradi. Bu haqda kompaniya tadqiqot natijalariga tayanib, ikki doza - 100 mkg bilan to’liq emlash antitanalar sonini 83-martaga oshirishini qo’shimcha qildi [7].

Ma’lumotlarga ko’ra, hozirda ruxsat berilgan Moderna COVID-19 kuchaytiruvchi dozasi neytrallashtiruvchi antitanalar darajasini avvalgi holatidan 37 baravar yuqori ko’tarishi mumkin. Kompaniya virusning yangi shtammi tez tarqalishi sababli tanlangan mRNK-1273 vaksinasidan foydalangan holda laboratoriya tadqiqotlari natijalariga tayanmoqda.

Ta’kidlanishicha, 100 mkg kuchaytiruvchi doza odatda xavfsiz va yengil ta’sir qiladi. Qayta emlashdan yetti kun o’tgach, nojo’ya hodisalarning chastotasi va tabiati odatda asosiy kursning ikki dozadan keyingi holatlar bilan taqqoslangan. Biroq, ruxsat etilgan 50 mkg kuchaytiruvchi dozaga nisbatan 100 mkg kuchaytiruvchi dozadan

keyin bir oz tez-tez uchraydigan salbiy reaksiyalar tendensiyasi kuzatildi, deya ta’kidladi kompaniya.

Avvalroq Pfizer bilan koronavirusga qarshi vaktsinalar ustida ishlayotgan BioNTech kompaniyasi asoschisi Ug’ur Shahin Omiron shtammi tufayli ikkinchi dozadan uch oy o’tgach vaksinaning uchinchi kuchaytiruvchi dozasi olish maqsadga muvofiqligini ta’kidlagan edi. Uning fikriga ko’ra, preparatning ikki dozasi yangi o’zgarishlardan kerakli himoyani ta’minlamaydi. Bundan tashqari, Buyuk Britaniyaning Vaktsinalar va emlashlar bo’yicha qo’shma qo’mitasi (JCVI) COVID-19 uchun birlamchi vaktsinalar va kuchaytiruvchi vaktsinalar orasidagi intervalni uch oygacha qisqartirishga qaror qildi.

Gamaleya markazi mutaxassislari avvalroq asosiy emlashdan uch oy o’tgach mRNK vaktsinalarining kuchaytiruvchi dozalari yuborilgan taqdirda kutilmagan oqibatlariga olib kelishi mumkinligi haqida ogohlantirgan edi. Ushbu dorilarga Pfizer va Moderna vaktsinalari kiradi. Olimlarning ta’kidlashicha, biron bir pandemiya hech qachon vaksinaning asosiy kursidan uch oy o’tgach, qayta emlashni tashkil etishga olib kelmagan [8, 9].

Rossiyada koronavirusga qarshi nazal vaksinaning klinik sinovlari tasdiqlandi

Rossiya Federatsiyasi Sog'liqni saqlash vazirligi mahalliy "Generium" farmatsevtika kompaniyasiga klinik sinovlar uchun ruxsatnomalar reyestridagi ma'lumotlarga ko'ra, COVID-19 ning oldini olish uchun nazal vaksinaning klinik sinovlarini o'tkazishga ruxsat berdi [10]. "GNR-099 intranasal vaksinaning xavfsizligi va immunogenligini sog'lom ko'ngillilarda Gam-COVID-Vac vaksinasiga nisbatan o'rganish", deyiladi hujjatda.

1320 nafar ko'ngilli ikki marta ko'r-korona, randomizatsiyalangan klinik sinovda ishtirok etadi. Sinovlar natijasida preparatning xavfsizligi va immunogenligi to'g'risida ma'lumotlar olish rejalashtirilgan. Ushbu ko'rsatkichlarga ko'ra, u Gam-Covid-Vac (Sputnik V) vaksinasi bilan taqqoslanadi [11].

Tadqiqotlar mamlakatdagi 13 ta Rossiya tibbiyot tashkiloti bazasida olib boriladi. Ular orasida Moskvadagi 52-sonli shahar poliklinikasi, Sankt-Peterburgdagi Ekologik xavfsizlik ilmiy-tadqiqot markazi va Rossiya Federatsiyasi Sog'liqni saqlash vazirligining Razumovskiy nomidagi Saratov davlat tibbiyot universiteti bor. Sinovlarning tugashi 2023-yil 31-dekabrga belgilangan [12].

COVID
19

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (21.12.2021)
2. Ученый Сваминатан: бустерная прививка от COVID-19 нужна людям со слабым иммунитетом // <https://argumenti.ru/health/2021/12/751972> (21.12.2021)
3. В ВОЗ рассказали, кому нужно делать бустерную дозу вакцины от COVID-19 // <https://ria.ru/20211220/vaktsina-1764626937.html> (21.12.2021)
4. Еврокомиссия разрешила использовать в ЕС вакцину Novavax против COVID-19 // <https://censor.net/ru/n3306310> (21.12.2021)
5. ЕС разрешил использовать вакцину против COVID от Novavax // <https://www.dw.com/uk/yes-dozvolyy-vykorystovuvaty-vaktsynu-proty-covid-vid-novavax/a-60199641> (21.12.2021)
6. В Евросоюзе одобрили пятую вакцину от коронавируса // <https://kursiv.kz/news/medicina/2021-12/v-evrosoyuze-odobrili-pyatuyu-vakcinu-ot-koronavirusa> (21.12.2021)
7. Moderna announces preliminary booster data and updates strategy to address omicron variant // <https://investors.modernatx.com/news/news-details/2021/Moderna-Announces-Preliminary-Booster-Data-and-Updates-Strategy-to-Address-Omicron-Variant/default.aspx> (21.12.2021)
8. Moderna says booster dose of its COVID-19 vaccine appears protective vs Omicron // <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/moderna-says-booster-dose-its-covid-19-vaccine-appears-protective-vs-omicron-2021-12-20/> (21.12.2021)
9. В Moderna рассказали об эффективности своего бустера от "омикрона" // <https://news.ru/world/v-moderna-rasskazali-ob-effektivnosti-svoego-bustera-ot-omikrona/> (21.12.2021)
10. Минздрав разрешил клинические исследования еще одной вакцины от COVID-19 // https://ria.ru/20211220/vaktsina-1764551817.html?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop (21.12.2021)
11. Минздрав разрешил провести исследование еще одной вакцины // <https://www.vesti.ru/article/2654838> (21.12.2021)
12. Минздрав разрешил компании "Генериум" проведение клинических испытаний COVID-вакцины // <https://www.interfax.ru/russia/810420> (21.12.2021)

**COVID
19**

**Coronavirus
Vaccine**

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021